

BELANGEN

Wensen & grenzen: in gesprek met autisme

Copyright © 2024 Hogrefe Uitgevers, Amsterdam

Wensen & grenzen is de uitkomst van het project 'Sociaal perspectief van en voor ouderen met autisme'. Dit project is voortgekomen uit persoonlijke ervaringen van Frans Jacobs.

De projectgroep is eigenaar van het product:
Frans Jacobs

HAN (Jan-Pieter Teunisse)

GGz Breburg (Arjan Videler)

Ink Social Design

Mogelijk dankzij financiële ondersteuning van het **Agis** innovatiefonds

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Sociaal perspectief van en voor ouders met autisme

Wensen & grenzen: in gesprek met autisme

1. Ontstaan vanuit ervaring
2. Bevindingen sociale worsteling ouders
3. Gesprekskaarten als hulpmiddel

Veldhoven, 2-11-2023

Dr. Jan-Pieter Teunisse en Dr. Frans Jacobs
Lectoraat volwaardig leven met autisme

Mogelijk dankzij financiële ondersteuning van het **Agis** innovatiefonds

HAN_UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

2. Bevindingen sociale worsteling ouderen

Dankzij onderzoek (interviews en vragenlijsten) bij verschillende ouderen ontstond inzicht in de sociale worsteling van een leven met autisme.

Pas op latere leeftijd werd de aard van dit ondermijnende fenomeen duidelijk dankzij diagnoses.

Vervolg:

Sociaal onvermogen

Niet helpend

Persoonlijke aanbevelingen

Sociaal onvermogen

Cursief en tussen “ ”: letterlijke uitspraken van respondenten

Anders voelen

“Als ik ergens nieuw was dan werkte ‘het’ uitzonderlijk goed, maar na een maand of zes begon men te verwachten dat ik ‘normaal’ zou worden en daar kon ik niet aan voldoen.”

Angstig en ongelukkig voelen

“Met veel ups en downs. Veel buien van somberte, afgesloten voelen, aan de zijlijn. Niet begrepen. Einzelgänger. Het was wel erg moeizaam.”

Voortdurende aanpassing & de energie die dat kost

Onvoldoende sociale antennes

Negatief zelfbeeld

“Ik ben me meer bewust van mijn angst om niet goed voor mijn vrouw te zorgen en er is ook een angst voor contact met derden ontstaan. Mijn depressieve gevoelens zijn (uiteindelijk) toegenomen omdat ik minder denk dat ik anderen begrijp dan wel dat ze mij zouden kunnen begrijpen. Ultiem leidt dat tot zinloosheid.”

Niet helpend

Cursief en tussen “ ”: letterlijke uitspraken van respondenten

Sociale gevolgen van de diagnose

“Wat meer tolerantie zou fijn zijn; dat we normale mensen zijn die net een beetje anders in elkaar gezet zijn. En dat het geen AFWIJKING of STOORNIS meer is, maar gewoon een deel van hoe een persoon is. En dat “extra hulp” aan die persoon net zo normaal is als een rolstoel, braille of een gehoorapparaat.”

Stigma

“We willen tot de “normale” mensen behoren. Ik was na de diagnose ineens een patiënt, iemand met een afwijking, een stoornis. Dat was stigmatiserend. Ik hoorde niet meer bij de normale mensen. Dat gebeurde door mensen die over autisme hadden geleerd.

Vreselijk, dat toontje, zo neerbuigend.

En heel de psycho-educatie ging er over dat ik leerde om zo min mogelijk last aan mijn omgeving toe te brengen (nog meer camoufleren dus). Omdat ik degene was met de afwijking, de rest was ‘normaal’.”

Persoonlijke aanbevelingen

- **Bewustzijn van veranderende noties over autisme**
- **Theorieën en diagnostische criteria zijn niet meer of minder dan kaders**
- **Begin bij het individu als een uniek, zoekend en volwaardig mens**
- **Een houding van nieuwsgierigheid en respect**
- **Wat is voor hem of haar het zwaarst en het moeilijkst?**
- **Welke aangrijpingspunten tot ontwikkeling biedt het individu zelf?**
- **Constructief naar positieve ervaringen werken**
- **Bewustzijn van grote verantwoordelijkheid**
- **Het allerbelangrijkste: de diagnose!**

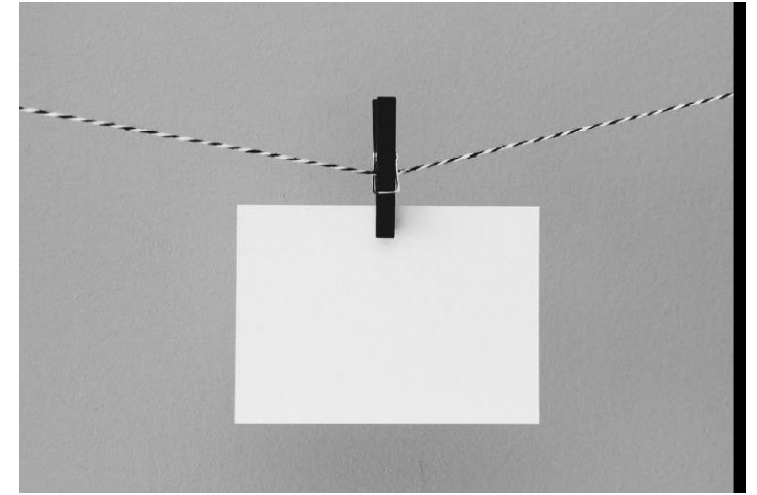
3. Gesprekskaarten als hulpmiddel

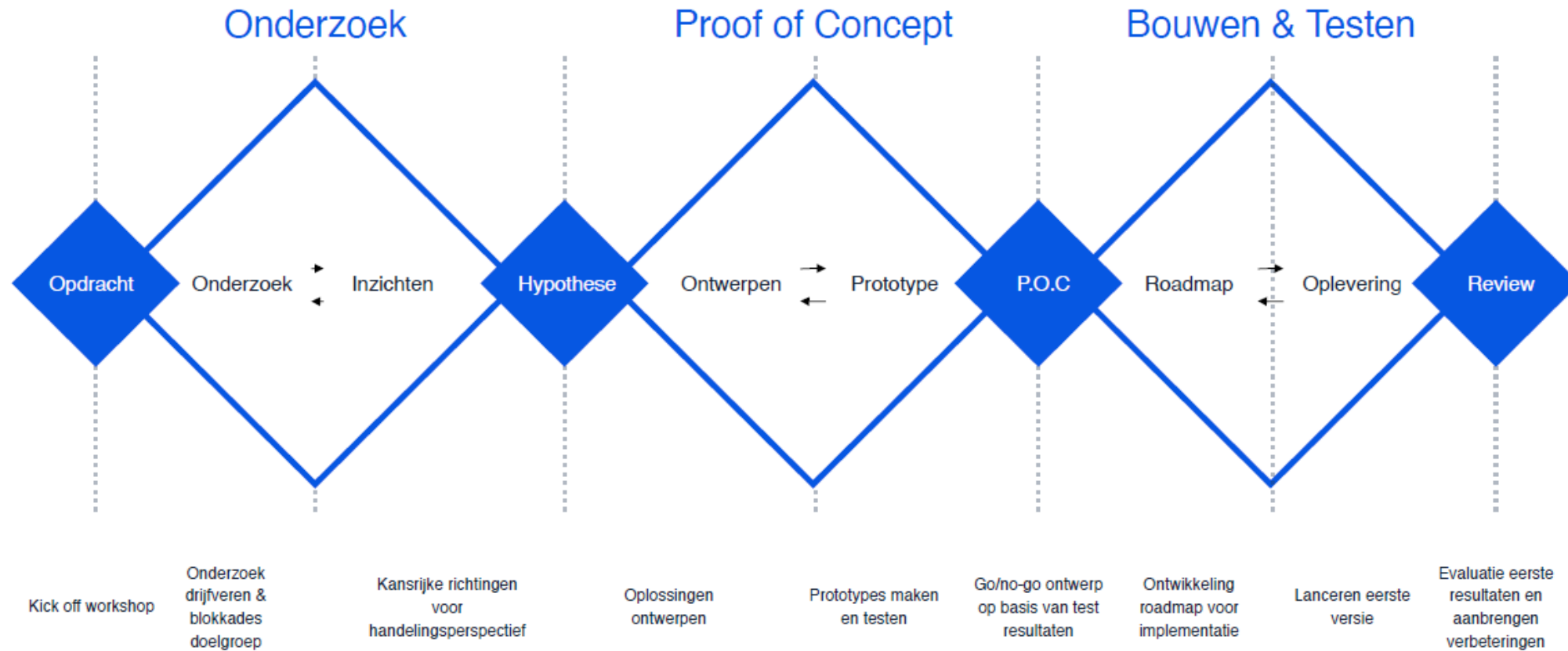
Sociaal perspectief van en voor ouders met autisme

Hoe ontwerpen we een **concrete, pragmatische tool** die het **sociaal perspectief** van ouders met autisme vergroot

én

aansluit bij de **specifieke en persoonlijke behoeftes** van de doelgroep.

Brede coalitie met ervaringsdeskundigen, autisme-organisaties, verschillende GGz- en welzijnsinstellingen en onderzoekers

Klankbordgroep 'NOZO' met NVA, PAS en Autisme Digitaal

We hebben drie kansrijke richtingen geïdentificeerd.

Ontdek je kracht

Een zelfhulp tool die je helpt jouw persoonlijke krachten te ontdekken zodat je kunt communiceren over wat je behoeftes zijn.

Gekozen richting

Cadeau vol (h)erkenning

Een symbolisch cadeau voor naasten, boordevol tips & tricks met een persoonlijke touch.

Grenzen en wensen

Elkaar beter begrijpen op een laagdrempelige en speelse manier.

Wensen & grenzen: in gesprek met autisme

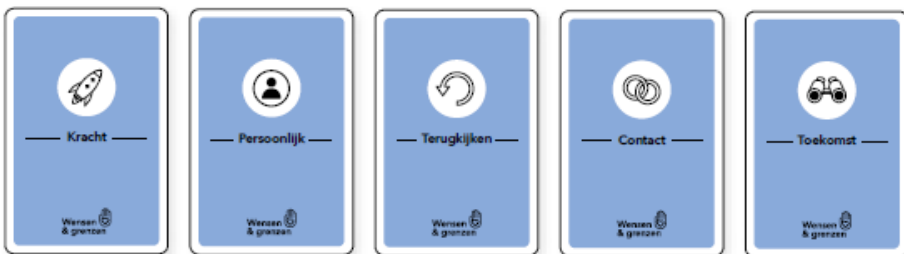
De **gesprekskaarten** kunnen leiden tot **betere communicatie** en het vergroten van **onderling begrip**.

Met de gesprekskaarten kan een volwassene met (een vermoeden van) autisme in gesprek gaan met **lotgenoten, gezins- en familieleden of anderen**.

Een **hulpverlener of coach** kan dat gesprek begeleiden.

100 vraagkaarten

De basis van elk gesprek.

3 interactiekaarten (per persoon)

Suggesties om in te
gaan op wat de ander
zegt.

1 claxonkaart (per persoon)

Om - indien nodig - grenzen
aan te geven.

1 Wenskaart (per persoon)

Als afsluiting van het gesprek.

Wensen & grenzen: in gesprek met autisme

De 100 vraagkaarten zijn verdeeld in 5 thema's: Kracht, Persoonlijk, Terugkijken, Contact en Toekomst. De interactiekaarten helpen bij doorvragen over Verdieping, Gevoel en Reactie.

Wensen & grenzen: in gesprek met autisme

Achtergrond info op
www.autisme.nl (NVA) en
www.han.nl (HAN)

Dr. Jan Pieter Teunisse, JanPieter.Teunisse@han.nl
Dr. Frans Jacobs, Frans.Jacobs@han.nl

Detail info, tevens pre-order

Lectoraat volwaardig leven met autisme

HAN_UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES